

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Навчально-науковий інститут заочно-дистанційного навчання
Кафедра правознавства

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Конституційне право України»
на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр
Освітньо-професійна програма/спеціалізація	«Право»
Спеціальність	081 Право
Галузь знань	08 Право
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Лаврик Галина Володимирівна
доктор юридичних наук, професор,
завідувач (начальник) кафедри правознавства

Контактний телефон	+38-050-867-44-07
Електронна адреса	lavrykg@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна/заочна: http://www.pravo.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	http://www2.el.puet.edu.ua/st/course/view.php?id=1765 .

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Мета вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право України» полягає у формуванні цілісного бачення майбутніх фахівців щодо сутності та змісту України як держави суверенної і незалежної, демократичної, соціальної та правової, правового становища особи в державі, системи органів державної влади та місцевого самоврядування, розуміння нормативних положень, які мають вихідне значення для всіх інших галузей права.
Тривалість	6 кредитів ЄКТС/180 годин (денна форма навчання: лекції – 34 год., семінарські заняття – 46 год., самостійна робота – 100 год.; заочна форма навчання: лекції – 22 год., семінарські заняття – 18 год., самостійна робота – 140 год.).
Форми та методи навчання	Лекційні та семінарські/практичні заняття відповідно до їхнього розкладу в аудиторії з використанням інформаційних технологій задля максимальної залученості здобувачів, обговорення теоретичних питань семінарського (практичного) заняття та усні коментарі викладача за його результатами, самостійна робота із рекомендованими джерелами інформації, для забезпечення якої використовуються онлайн курси та інші дистанційні технології.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування лекційних занять; опитування по кожній темі семінарського (практичного) заняття; складання термінологічного словника; тестування; виконання навчальних (практичних) завдань, передбачених планом самостійної роботи; поточна модульна робота з використанням тестових технологій; підсумковий контроль: екзамен.
Базові знання	Студенти, які вивчають конституційне право України, повинні знати еволюцію, сучасний стан й основні тенденції розвитку конституційного права України як провідної галузі національної системи права; предмет і метод конституційно-правового регулювання; основні джерела конституційного права України; основні конституційно-правові поняття й терміни; сутність і зміст засад конституційного ладу України; конституційно-правові засади статусу людини і громадянина в Україні, інститутів громадянського суспільства; конституційні форми безпосередньої демократії в Україні, зміст їх правового регулювання; конституційно-правовий статус органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні; державний та адміністративно-територіальний устрій України, правовий статус адміністративно-територіальних одиниць у складі України. Студенти повинні володіти навичками будувати професійну діяльність, виходячи з конституційних принципів (гідність людини, свобода, рівність і заборона дискримінації, народний суверенітет, республіканізм тощо); застосовувати, за потреби, приписи чинної Конституції України безпосередньо, без посилань на норми, що їх деталізують; здійснювати конституційно-правову кваліфікацію подій і явищ, що

	відбуваються в різних сферах суспільного життя; давати конституційно-правову оцінку рішень і дій органів публічної влади та їх посадових осіб; аналізувати чинне конституційне законодавство України та існуючу практику з точки зору конституційно-правової теорії; аргументовано відстоювати власну точку зору з позицій науки конституційного права та чинного конституційного законодавства.
Мова викладання	Українська.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна,
програмні результати навчання**

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
Загальні компетентності		
1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1).	Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин (РН 1).
2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК2).	Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему (РН 6).
3.	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3).	Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (РН 3).
4.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7).	Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності (РН 14).
5.	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК10).	Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій (РН 9).
6.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11) ¹ .	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (РН 18).
7.	Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми (ЗК12).	Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань групи (РН 17).
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
8.	Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві (СК 1).	Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю (РН 5).
9.	Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК3) ² .	Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (РН 19).
10.	Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України (СК6) ³ .	Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини

¹ Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань для формування у них загальних фундаментальних компетентностей, як то здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7), здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК11) та досягнення відповідних навчальних результатів забезпечує, зокрема, проведення ними аналізу результатів соціологічних досліджень стосовно цінностей, мотивацій та настроїв української молоді не лише за останні роки, але й за весь час незалежності України (URL: https://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rg_generation_of_independence_082021.pdf.) з точки зору власної ментальності та пошуку відповідей на питання щодо реалізації положень п.5 ч.1 ст.85, ч.3 ст.102, п.1 ч.1 ст.116 Конституції України, а також реалізації положень її вступної частини – преамбули (частина п'ята Преамбули).

² Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань для формування у них спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, як то повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК3), здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК 8) та досягнення відповідних навчальних результатів забезпечує, зокрема, звернення до каталогу юридичних позицій на офіційному вебсайті Конституційного Суду України (URL: <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/29-konstytucijne-pravo>) для з'ясування правової природи, сутнісного змісту принципів конституційного права України, виокремлення існуючих підходів до визначення категорії *людської гідності* як засадничого принципу й окремого суб'єктивного права.

³ Набуття здобувачами вищої освіти теоретичних знань для формування у них спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, як то здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського

№ з/п	Компетентності, якими повинен оволодіти студент	Програмні результати навчання
11.	Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право (СК7).	(PH2). Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (PH 13).
12.	Здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК 8).	Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи (PH 18).
13.	Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти (СК11).	Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки (PH 20).
14.	Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції (СК12).	Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло (PH 12).
15.	Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16).	Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях (PH 22).

Союзу та Ради Європи і правової системи України (СК6) та досягнення відповідних навчальних результатів забезпечує, зокрема, встановлення відповідності принципів громадянства України, закріплених в Конституції та Законі України «Про громадянство України» від 18 січня 2001 року, принципам Європейської конвенції про громадянство від 6 листопада 1997 року та інших міжнародно-правових актах, що є додатковою гарантією дотримання права на громадянство, а також порівняння та аналіз змісту положень Європейської хартії про місцеве самоврядування з положеннями Розділу XI Конституції України 1996 року і відповідними положеннями Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Тематичний план навчальної дисципліни

№ з/п	Назва модуля, розділу, теми	Вид навчальної роботи	Завдання самостійної роботи в розрізі тем						
1	2	3	4						
Модуль 1. Конституційне право України як галузь національної системи права, наука і навчальна дисципліна									
Розділ 1. Конституційне право як галузь права в системі права України, наука і навчальна дисципліна									
1.	Конституційне право як галузь права в системі права України, наука і навчальна дисципліна.	1. Відвідування лекції 2. Підготовка та обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань (кейсів-завдань).	<p>1. Доповнити таблицю 1 та проаналізувати сучасні наукові погляди на співвідношення галузі конституційного права України, науки конституційного права України та навчальної дисципліни «Конституційне право України» (Таблиця 1).</p> <p align="center">Конституційне право України</p> <table border="1" data-bbox="745 696 1525 1104"> <thead> <tr> <th data-bbox="745 696 1114 763">Галузь національного права</th> <th data-bbox="1114 696 1310 763">Наука</th> <th data-bbox="1310 696 1525 763">Навчальна дисципліна</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="745 763 1114 1104">Система нормативних положень, які закріплюють та регулюють політичні та інші найважливіші суспільні відносини в економічній, соціальній, культурній (духовній) та інших сферах життя і діяльності суспільства і держави.</td> <td data-bbox="1114 763 1310 1104"></td> <td data-bbox="1310 763 1525 1104"></td> </tr> </tbody> </table> <p>2. Розробити структурно-логічну схему «Принципи конституційного права України», розкрити сутність і зміст декількох з таких принципів (не менше трьох).</p>	Галузь національного права	Наука	Навчальна дисципліна	Система нормативних положень, які закріплюють та регулюють політичні та інші найважливіші суспільні відносини в економічній, соціальній, культурній (духовній) та інших сферах життя і діяльності суспільства і держави.		
Галузь національного права	Наука	Навчальна дисципліна							
Система нормативних положень, які закріплюють та регулюють політичні та інші найважливіші суспільні відносини в економічній, соціальній, культурній (духовній) та інших сферах життя і діяльності суспільства і держави.									
2.	Конституційно-правові відносини.	1. Відвідування лекції 2. Підготовка та обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	<p>1. Провести класифікацію конституційно-правових відносин за <i>юридичним характером, часом дії, функціональним призначенням, ступенем визначеності сторін</i> і навести приклади кожного виду конституційно-правових відносин. Проаналізувати особливості структури конституційно-правових відносин.</p> <p>Навести п'ять прикладів конституційно-правових відносин, визначити юридичні факти, на підставі яких вони виникли, та структуру наведених правовідносин.</p> <p>2. Провести класифікацію конституційних юридичних фактів за <i>сутністю та змістом юридичних фактів; залежно від впливу волевиявлення суб'єкта, його цілеспрямованого впливу на виникнення, зміну та припинення конституційно-правових відносин; за призначенням у механізмі конституційно-правового регулювання; за умовами існування</i> тощо та навести приклади суб'єктивних конституційних юридичних фактів та об'єктивних конституційних юридичних фактів.</p> <p>Письмово продовжити речення: Юридичні факти властиві конституційним правовідносинам на всіх їх стадіях – Особливим видом юридичних фактів є правовий стан –</p>						

1	2	3	4
3.	Конституційно-правова відповідальність.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення питань для самостійного опрацювання 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Розглянути конституційно-правову відповідальність як особливий вид конституційно-правових відносин, пов'язаних з деліктною поведінкою учасників цих відносин та доповнити схему «Склад конституційно-правової відповідальності» (див.: Таблиця 1). 2. Викласти сутність і зміст санкцій, передбачених законами і Конституцією України, – 1) відмова у реєстрації політичної партії (ст.11 Закону України «Про політичні партії в Україні»); 2) висловлення обласною чи районною радою недовіри голові відповідної місцевої державної адміністрації (ст.118 Конституції України) тощо.
Розділ 2. Конституція як основний закон суспільства і держави			
4.	Конституційний розвиток України. Сучасний конституційний процес.	1. Відвідування лекції 2. Підготовка та обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Переглянути архівну телепередачу, присвячену прийняттю Конституції України, ознайомитися зі спогадами видатного економіста, депутата двох скликань Верховної Ради України Вадима Гетьмана про те, як приймалася Конституція України. Письмово навести цитати/фрагменти телепередачі, а також фрагменти діалогів, характеристик, аналізів очевидців, які стосуються подій, що передували прийняттю Конституції України. 2. Звернутися до видань, присвячених характеристиці актів, що стосуються конституційної нормотворчості в різні періоди національної державності, а також документів, прийнятих з початку 1990-х років, які передували Конституції України 1996 року і є ключовими для вдосконалення її положень і послідовно розглянути кожен із п'яти основних періодів сучасного етапу конституційного розвитку України (етапу розроблення, прийняття, реалізації та модернізації Конституції України, а також генезису конституційного законодавства за часів незалежності України) (іншими словами кожен із п'яти основних періодів конституційної реформи в Україні) і вказати супутні йому державно-правові заходи і події, конституційно-правові акти в таблиці .2. за зразком: (Див. Таблиця 2)
5.	Конституція України як Основний Закон і суспільства держави.	1. Відвідування лекції 2. Підготовка та обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Проаналізувати сучасні наукові погляди на сутність, зміст, правову природу Конституції України і подати декілька (не менше трьох) визначень поняття «Конституція України», що підтверджують ту чи іншу наукову позицію, в таблиці 1 за зразком (див. Таблиця 3): 2. Звернутися до статті 159 Конституції України та її офіційного тлумачення, а також практики Конституційного Суду України з питань реформування Основного Закону України, і письмово вказати (не менше п'яти, починаючи з 25 березня 1999 року) як позитивних, так і негативних висновків Конституційного Суду України щодо відповідності законопроектів про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України, обов'язковість надання яких є дієвою гарантією, зокрема недопущення частих кон'юнктурних змін Конституції України.
Поточна модульна робота I			6
Модуль 2. Конституційний лад України. Конституційна система органів державної влади України			
Розділ 3. Конституційний лад України			

1	2	3	4
6.	Конституційний лад та його закріплення в Конституції України.	1. Відвідування лекції 2. Підготовка та обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Проаналізувати сучасні наукові погляди на <i>сутність і зміст конституційного ладу</i> і подати декілька визначень поняття «конституційний лад» (не менше п'яти), що підтверджують ту чи іншу наукову позицію, а також декілька визначень поняття «державний лад» (не менше трьох), «суспільний лад» (не менше трьох) в таблиці 1. за зразком: (Див.: Таблиця 1). 2. Навести фундаментальні конституційні принципи, реалізація та гарантування яких забезпечує розвиток України як суверенної і незалежної, демократичної, соціальної, правової держави (не менше п'яти принципів в кожному випадку), в таблиці 2. за зразком (Див.: таблиця 2).
Розділ 4. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні			
7.	Правовий статус людини і громадянина та його закріплення в Конституції України. Громадянство України.	1. Відвідування лекції 2. Підготовка та обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань:	1. Розкрити зміст принципів конституційно-правового статусу людини і громадянина: 1) свобода людини (ст.21 Конституції України); 2) рівність людей у їх гідності та правах (ст.21 Конституції України); 3) невідчужуваність прав і свобод людини (ст.21 Конституції України); 4) непорушність прав людини (ст.21 Конституції України); 5) невичерпність прав людини і громадянина (ч.1 ст.22 Конституції України); 6) гарантованість конституційних прав та свобод (ч.2 ст.21 Конституції України); 7) недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод (ч.3 ст.21 Конституції України); 8) рівноправність та рівність громадян перед законом (ст.24 Конституції України). 2. Розробити структурно-логічну схему «Конституційно-правовий статус громадян України» або «Конституційно-правовий статус іноземців та осіб без громадянства», або «Конституційно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту».
8.	Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Звернутися до розміщеної на офіційному веб-сайті Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні з тим, щоб з'ясувати якими юридичними засобами володіє Уповноважений Верховної Ради України з прав людини для припинення порушення прав і свобод людини та громадянина, їх захисту. Письмово викласти порядок подання звернень до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. 2. Звернутися до розміщеного на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України Щорічного звіту про результати діяльності Урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини з тим, щоб з'ясувати яке місце посідає Європейський суд з прав людини у системі захисту прав людини в Україні. Письмово викласти порядок звернення громадян України до Європейського суду з прав людини.
Розділ 5. Конституційно-правове регулювання прямого (беспосереднього) народовладдя			

1	2	3	4
9.	Конституційно-правове регулювання виборів як форми прямого (безпосереднього) народовладдя	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань 	<p>1. Скористатися виборчим законодавством України і письмово продовжити речення: «Вибори депутатів здійснюються за змішаною (пропорційно-мажоритарною) системою: 1) 225 депутатів обираються за» «Вибори депутатів сільських, селищних рад проводяться за» «Вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах рад проводяться за ...» «Вибори міського (міст, кількість виборців у яких дорівнює або є більшою ніж 90 тисяч) голови проводяться за ...» «Вибори сільського, селищного, міського (міст, кількість виборців у яких є меншою ніж 90 тисяч) голови проводяться за ...» «Вибори старости проводяться за ... територіальної громади» .</p> <p>2. Скористатися законодавством про вибори і письмово вказати засади (принципи), стадії (етапи) та суб'єктів виборчого процесу а) по виборах народних депутатів України; б) по виборах Президента України; в) по виборах депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад, сільських, селищних, міських голів та старост (місцевих виборах).</p>
10.	Конституційно-правове регулювання референдуму як форми прямого (безпосереднього) народовладдя.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань 	<p>1. Письмово встановити чи відповідають принципи виборчого права, закріплені в Конституції і виборчому законодавстві України, європейським стандартам демократичних виборів, які в найбільш систематизованому вигляді викладено у Кодексі належної практики у виборчих справах [Європейський демократичний доробок... , с. 50–81], прийнятому Венеціанською комісією на 51 пленарній сесії 5-6 липня 2002 року і визнаному «еталонним документом Ради Європи» [Європейський демократичний доробок... , с. 457]. Адже така відповідність сприяє посиленню рівня реалізації відповідних засад виборчого права, що є додатковою гарантією дотримання виборчих прав громадян.</p> <p>2. Скористатися виборчим законодавством України і письмово викласти а) порядок призначення і строки проведення <i>чергових, позачергових, повторних, проміжних</i> виборів до Верховної Ради України; б) порядок призначення і строки проведення <i>чергових, позачергових та повторних виборів</i> Президента України; в) порядок призначення і строки проведення <i>чергових, позачергових, повторних, проміжних, додаткових або перших</i> місцевих виборів.</p> <p>Встановити дату проведення наступних а) <i>чергових виборів</i> до Верховної Ради України; б) <i>чергових виборів</i> Президента України; в) <i>чергових виборів</i> до Верховної Ради Автономної Республіки Крим, а також <i>чергових виборів</i> депутатів обласних, районних, міських, районних у містах, сільських, селищних рад, сільських, селищних, міських голів, старост.</p>
Розділ 6. Конституційна система органів державної влади України			

1	2	3	4
11.	Загальні засади закріплення, організації здійснення державної влади в Україні.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення питань для самостійного опрацювання 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	<p>1. Письмово пояснити, чим орган державної влади відрізняється від органу місцевого самоврядування.</p> <p>2. Письмово пояснити, про реалізацію яких функцій іде мова під час здійснення таких повноважень органами державної влади України:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Верховна Рада України приймає закон про державний бюджет; – Президент України призначає Прем'єр-міністра України; – Верховна Рада України дає згоду на призначення Президентом Прем'єр-міністра України; – Кабінет Міністрів України приймає постанову про порядок інформування місцевими державними адміністраціями про їхню діяльність профільних міністерств; <p>– Президент України приймає рішення про введення надзвичайного стану;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Верховна Рада України затверджує Указ Президента України про введення надзвичайного стану; – Президент України призначає суддів Конституційного Суду України; – Верховна Рада України приймає постанову про призначення суддів Конституційного Суду України; – Президент України укладає міжнародний договір; – Конституційний Суд України дає висновок щодо відповідності укладеного Президентом України міжнародного договору Конституції України; – Конституційний Суд України приймає рішення про неконституційність Закону України; – Президент України підписує закон; – Президент України накладає вето на закон.
Розділ 7. Законодавча влада в Україні			
12.	Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	<p>1. Доповнити схему «Правове регулювання виборів народних депутатів України», присвячену <i>системі конституційно-правових норм, які у своїй сукупності закріплюють процедуру формування шляхом виборів єдиного органу законодавчої влади України – Верховної Ради України.</i></p> <p>2. проаналізувати фракційну структуру чинної Верховної Ради України. <i>Чи усі народні депутати України поточного скликання Верховної Ради України є членами фракцій? Чи є конституційним невходження народного депутата України до жодної парламентської фракції?</i> Відповідь обґрунтувати з посиланням на відповідні положення правових актів.</p>

1	2	3	4
13.	Конституційно-правові основи організації роботи Верховної Ради України. Законодавчий процес.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Схематично зобразити процедуру затвердження Державного бюджету України за зразком (див.: Схема «Законодавча процедура в Україні») та сформулювати власне бачення відмінності бюджетної процедури та законодавчої процедури, їх «юридичної спорідненості» (подібності). 2. Звернутися до положень Конституції України та її офіційного тлумачення, Регламенту Верховної Ради України, а також практики Конституційного Суду України з питань реформування Основного Закону України, і письмово вказати декілька (не менше трьох) рішень Конституційного Суду України щодо додержання процедури внесення змін до Конституції України. Розкрити сутність і зміст Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 15 березня 2016 року № 1-рп/2016
Розділ 8. Президент України			
14.	Конституційно-правовий статус Президента України.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань.	1. Встановити якими нормативно-правовими актами регулюється порядок реалізації Президентом України функції Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України. Навести приклади видання Президентом України правових актів на виконання функції Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України з 7 червня 2014 року – до сьогодні в таблиці «Законодавча та нормативно-правова база реалізації Президентом України функції Верховного Головнокомандувача Збройних Сил України» за зразком. 2. Визначити конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України (РНБО). Охарактеризувати функції та повноваження РНБО, її структуру та порядок діяльності. Назвати правові акти РНБО і вказати порядок введення їх в дію.
Розділ 9. Виконавча влада в Україні			
15.	Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Перерахувати нормативно-правові акти (не менше п'яти), які врегульовують конституційно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні та їх діяльність в таблиці 1 за зразком: (див.: Таблиця 1). 2. Схематично зобразити конституційний склад і структуру чинного Кабінету Міністрів України.
Розділ 10. Судова влада, прокуратура в Україні			
16.		1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань	1. Свівіднести вислів давньоримського політичного діяча, оратора, філософа та літератора Цицерона «Суддя – це мовлячий закон, а закон – це німий суддя» із європейськими стандартами правосуддя та закріпленими у ст. 129 Конституції України основними засадами судочинства для того, щоб встановити яким з них той відповідає. 2. Викласти схему механізму «ваг і стримувань» (системи «стримувань та противаг»), яка сформована в Україні та закріплена в її Основному Законі. У цій схемі відобразити особливості взаємодії між органами законодавчої, виконавчої та судової влади України, вказати на місце та роль судової влади в системі організації публічної влади в державі. Розкриваючи значення судової влади у забезпеченні балансу механізму «ваг і стримувань» (чи забезпеченні

1	2	3	4
	<p>Конституційно-правові основи судової системи України.</p> <p>Конституційно-правовий статус органів прокуратури в Україні.</p>		<p>функціонування конституційної системи розподілу влади), зробити посилання на відповідні статті Конституції та Рішення Конституційного Суду України, якими ці статті було розтлумачено. Як взірць для початку роботи, можна використати Схему «ваг і стримувань», опубліковану в навчальному посібнику Нор В., Стецюк П. Конституція – Основний Закон України (в запитаннях і відповідях) (Львів-Київ. – 1996. – С. 35. літератора Цицерона «Суддя – це мовлячий закон, а закон – це німий суддя» із європейськими стандартами правосуддя та закріпленими у ст. 129 Конституції України основними засадами судочинства для того, щоб встановити яким з них той відповідає.</p> <p>2. Викласти схему механізму «ваг і стримувань» (системи «стримувань та противаг»), яка сформована в Україні та закріплена в її Основному Законі. У цій схемі відобразити особливості взаємодії між органами законодавчої, виконавчої та судової влади України, вказати на місце та роль судової влади в системі організації публічної влади в державі. Розкриваючи значення судової влади у забезпеченні балансу механізму «ваг і стримувань» (чи забезпеченні функціонування конституційної системи розподілу влади), зробити посилання на відповідні статті Конституції та Рішення Конституційного Суду України, якими ці статті було розтлумачено. Як взірць для початку роботи, можна використати Схему «ваг і стримувань», опубліковану в навчальному посібнику Нор В., Стецюк П. Конституція – Основний Закон України (в запитаннях і відповідях) (Львів-Київ. – 1996. – С. 35.</p>
17.	<p>Конституційно-правовий статус Конституційного Суду України.</p>	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті</p> <p>3. Тестування</p> <p>4. Виконання навчальних завдань</p>	<p>1. Письмово визначити: у чому полягає суть кожної із існуючих в світі <i>основних моделей органів конституційної юрисдикції</i> (американської, австрійської та інших)? Яка з цих моделей є найбільш прийнятною, ефективною та вдалою?</p> <p>Яка модель конституційного контролю діє в Україні та чи можна її вважати для нашого суспільства і держави вдалою?</p> <p>2. Письмово перерахувати: 1) принципи діяльності Конституційного Суду України; 2) види функцій Конституційного Суду України за <i>об'єктами</i> та <i>способами</i> і <i>засобами</i> його діяльності; 3) підстави для визнання правових актів неконституційними.</p>
Поточна модульна робота II			10
Модуль 3. Територіальний устрій України. Місьцеве самоврядування в Україні			
Розділ 11. Територіальний устрій України			
18.	<p>Конституційно-правові основи територіального устрою України.</p>	<p>1. Відвідування лекції</p> <p>2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті</p> <p>3. Тестування</p> <p>4. Виконання навчальних завдань:</p>	<p>1. Проаналізувати зміст положень Декларації про державний суверенітет України від 16 липня 1991 року, Акту проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року, Закону України «Про правонаступництво України» від 12 вересня 1991 року та Конституції України від 28 червня 1996 року стосовно визначення території Української держави. Вказати які з цих положень несуть найбільше змістове значення для конституційно-правового визначення території України.</p> <p>2. Порівняти: 1) державний устрій і територіальний устрій; 2) територіальний устрій та адміністративно-територіальний устрій.</p>

1	2	3	4
19.	Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань:	1. Викласти періоди (періодизувати) <i>генезису конституційно-правового статусу Автономної Республіки Крим</i> . Вказати <i>супутні йому державно-правові заходи і події, конституційно-правові акти</i> в таблиці 1. за зразком 2. Заповнити таблицю «Система органів влади Автономної Республіки Крим» (за зразком*).
Розділ 12. Місцеве самоврядування в Україні			
20.	Конституційно-правові основи місцевого самоврядування в Україні.	1. Відвідування лекції 2. Обговорення теоретичного питання на семінарському занятті 3. Тестування 4. Виконання навчальних завдань Разом:	1. Порівняйте та проаналізуйте зміст положень Європейської хартії про місцеве самоврядування з положеннями Розділу XI Конституції України 1996 року і відповідними положеннями Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» <i>Чи відсутні в Конституції України 1996 року і в Законі України «Про місцеве самоврядування в Україні» положення, які викладені в Європейській хартії про місцеве самоврядування? Якщо так, то чим це можна пояснити? Обґрунтуйте свої відповіді.</i> 2. Знайти, зокрема в Атласі адміністративно-територіального устрою України, межі та склад своєї територіальної громади та свого району
Поточна модульна робота III			4
Екзамен			40
Разом за семестр			100

Розділ 7. Рекомендовані джерела інформації:

Конституція України та її офіційне тлумачення

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 року № 245к/96-ВР із змінами, внесеними згідно Закону України № 1401-VIII від 2 червня 2016 року // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 28. – Ст. 532 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

2. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо децентралізації влади вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 30 липня 2015 року № 2-в/2015 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 64. – Ст. 2138 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v002v710-15/print1480164937518046>

3. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України щодо недоторканності народних депутатів України та суддів вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 16 червня 2015 року № 1-в/2015 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 53. – Ст. 1725 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v001v710-15/print1480178934343033>

4. Висновок Конституційного Суду України у справі за зверненням Верховної Ради України про надання висновку щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) вимогам статей 157 і 158 Конституції України від 20 січня 2016 року № 1-в/2016 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 11. – Ст. 477 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v001v710-16>

5. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про внесення змін до Конституції України» від 8 грудня 2004 року № 222-IV (справа про додержання процедури внесення змін до Конституції України) від 30 вересня 2010 року N 20-рп/2010 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 72/1. Спеціальний випуск; № 77. – Ст. 2597 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v020p710-10> або // Вісник Конституційного Суду України. – 2010. – № 5. – 36 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%C2%D0>

6. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Міністерства внутрішніх справ України щодо офіційного тлумачення положення частини першої статті 39 Конституції України про завчасне сповіщення органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування про проведення зборів, мітингів, походів і демонстрацій (справа щодо завчасного сповіщення про мирні зібрання) від 19 квітня 2001 року N 4-рп/2001 // Офіційний вісник України. – 2003. – № 28. – Ст. 1379 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-01>

7. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням народних депутатів України щодо офіційного тлумачення термінів "район" та "район у місті", які застосовуються в пункті 29 частини першої статті 85, частині п'ятій статті 140 Конституції України, і поняття "організація управління районами в містах", яке вживається в частині п'ятій статті 140 Конституції України та в частині першій статті 11 Закону України Про столицю України - місто-герой Київ", а також щодо офіційного тлумачення положень пункту 13 частини першої статті 92 Конституції України, пункту 41 частини першої статті 26 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" стосовно повноваження міських рад самостійно вирішувати питання утворення і ліквідації районів у місті (справа про адміністративно-територіальний устрій) від 13 липня 2001 року № 11-рп/2001 // Офіційний вісник України. – 2001. – № 29. – Ст. 1327 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/uk/doccatalog/list?currDir=9400>

8. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень статей 24, 58, 59, 60, 93, 1901 Кримінального кодексу України в частині, що передбачає смертну кару як вид покарання (справа про смертну кару) від 29 грудня 1999 року № 11-рп/99 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 4. – Ст. 126 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v011p710-99>

9. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо офіційного тлумачення положення «на наступній черговій сесії Верховної Ради України», яке міститься у статті 155 Конституції України від 15 березня 2016 року № 1-рп/2016 // Офіційний вісник України. – 2016. – № 28. – Ст. 1137 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v001p710-16/paran49#n49>

10. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 53 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення положення частини третьої статті 49 Конституції України «у державних і комунальних закладах охорони здоров'я медична допомога надається безоплатно» (справа про безоплатну медичну допомогу) від 29 травня 2002 року № 10-рп/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 23. – Ст. 1132 [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v010p710-02>

11. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини третьої статті 53 Конституції України «держава забезпечує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах» (справа про доступність і безоплатність освіти) від 4 березня 2004 року № 5-рп/2004 // Офіційний вісник України. – 2004. – № 11. – Ст. 674 [Електронний ресурс] // Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v005p710-04>

12. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними поданнями 49 народних депутатів України і виконавчого комітету Вінницької міської ради щодо офіційного тлумачення положень статей 38, 78 Конституції України, статей 1, 10, 12, частини другої статті 49 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (справа про сумісництво посад народного депутата України і міського голови) від 6 липня 1999 року № 7-пр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v007p710-99/print1458024631380304>

13. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 60 народних депутатів України про офіційне тлумачення положень частини першої статті 103 Конституції України в контексті положень її статей 5, 156 та за конституційним зверненням громадян Галайчука Вадима Сергійовича, Підгорної Вікторії Валентинівни, Кислої Тетяни Володимирівни про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої, четвертої статті 5 Конституції України (справа про здійснення влади народом) від 5 жовтня 2005 року № 6-рп/2005 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 41. – Ст. 2605 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v006p7105/print1447608228178790>

Міжнародно-правові акти

14. Договір про запровадження Конституції для Європи (проект (2003/C169/01). Ухвалив консенсусом Європейський Конвент 13 червня та 10 липня 2003 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_647

15. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15 жовтня 1985 року // 2015. – № 24 / № 39. – 2013. – Ст. 1418 / 450 с. – Ст. 718 / код акту 67165/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036

16. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 року // Офіційний вісник України. – 2008. – № 93. – Ст. 3103 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015

17. Європейська конвенція про громадянство від 6 листопада 1997 року (ратифіковано із застереженням та заявою Законом України N 163-V (163-16) від 20 вересня 2006 року) // Офіційний вісник України. – 2010. – № 56, / № 41, 2006, ст. 2720 / ст.1917 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_004

18. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 року (зі змінами та доповненнями внесеними Протоколом № 11 від 11 травня 1994 року та Протоколом № 14 від 13 травня 2004 року) // Офіційний вісник України. – 1998 р. – № 13. – 270 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004

19. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 року (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_043

20. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 року (ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР № 2148-VIII від 19 жовтня 1973 року) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042

Парламентські декларації

21. Акт проголошення незалежності України від 24 серпня 1991 року № 1427-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 38. – Ст. 502 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1427-12>

22. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 року № 55-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1990. – № 31. – Ст. 429 [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/55-12>

23. Декларація прав національностей України від 1 листопада 1991 року № 1771-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 799 [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1771-12>

Закони України, Укази Президента України, Постанови Верховної Ради України

24. Виборчий кодекс України: Закон України від 19 грудня 2019 року N 396-IX. [Електронний ресурс]. – Режим доступу. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/396-IX>

25. Про військово-цивільні адміністрації: Закон України від 3 лютого 2015 року № 141-VIII // Голос України. – 2015. – 27 лютого.

26. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII // Офіційний вісник України. – 2017. – № 4. – Ст. 206 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1798-19>

27. Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору): Закон України від 7 лютого 2019 року № 2680-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2019. – № 9. – Ст. 50.

28. Про всеукраїнський референдум: Закон України від 26 січня 2021 року // Офіційний вісник України. – 2021. – № 135-IX – Ст. 94 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1135-20#Text>.

29. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 квітня 2012 року // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 1. – Ст. 1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

30. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001 року // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>

31. Про державний кордон України: Закон України від від 4 листопада 1991 № 1777-XII (в редакції від 11 серпня 2013 року) // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 13. – Ст. 65 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>

32. Про Державний Гімн України: Закон України від 6 березня 2003 року № 602-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 24. – Ст. 163 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/602-15/card6#Public>

33. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 4. – Ст. 43. – 60 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

34. Про добровільне об'єднання територіальних громад: Закон України від 5 лютого 2015 року № 157-VIII // Офіційний вісник України. – 2015. – № 18 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/157-19>

35. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 94. – Ст. 2709 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1207-vii>

36. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15 квітня 2014 року № 1207-VII (в редакції від 4 березня 2015 року) // Офіційний вісник України. – 2014. – № 36. – Ст. 957 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1207-vii>

37. Про забезпечення функціонування української мови як державної: Закон України від 25 квітня 2019 року № 2704-VIII // Офіційний вісник України. – 2019. – № 41. – Ст. 1422 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-1

38. Про закордонних українців: Закон України від 4 березня 2004 року № 1582-IV // Офіційний вісник України. – 2004. – № 13. – Ст. 879 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1582-15>

39. Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим. Закон України від 23 грудня 1998 року № 350-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 5-6. – Ст. 43 [Електронний ресурс] // Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/350-14>
40. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>
41. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27 лютого 2014 року № 794-VII в редакції від 26 квітня 2015 року // Офіційний вісник України. – 2014. – № 20. – Ст. 619 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
42. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року 2136 – VIII // Офіційний вісник України. – 2017. – № 63. – Ст. 1912 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
43. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – № 24. – Ст.170 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>
44. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 20-21. – Ст.190 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/586-14>
45. Про національні меншини в Україні: Закон України від 25 червня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 36. – Ст.529 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2494-12>
46. Про національну безпеку України: Закон України від від 21 червня 2018 року № 2469-VIII в редакції від 24 листопада 2021 року // Офіційний вісник України. – 2018. – № 55. – Ст. 1903 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>
47. Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпічмент): Закон України від 10 вересня 2019 року // Відомості Верховної Ради України. – 2019. – № 40. – Ст. 212 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39-20#Text>
48. Про очищення влади: Закон України від 16 вересня 2014 року № 1682-VII (в редакції від 5 січня 2017 року) // Офіційний вісник України. – 2014. – № 82. – Ст.2317 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1682-18>.
49. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2365-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 17. – Ст.728 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>
50. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 № 389-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 28. – Ст. 250. – 1509 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/389-19>
51. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 року // Офіційний вісник України. – 2000. – № 15. – С. 7-17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1550-14>
52. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI (в редакції від 19 серпня 2014 року) // Офіційний вісник України. – 2011. – № 83. – Ст. 3014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>
53. Про правовий статус осіб, зниклих безвісти: Закон України від 12 серпня 2018 року № 2505-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 38. – Ст. 280 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2505-19>
54. Про правонаступництво: Закон України від 12 вересня 1991 року № 1543-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 617 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1543-12>
55. Про правотворчу діяльність: Закон України від 24 серпня 2023 року № 3354-IX // Голос України від 19.09.2023 р. № 32.
56. Про прийняття Конституції України і введення її в дію: Закон України від 28 червня 1996 року № 254/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 142 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254/96-%D0%B2%D1%80>
57. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 року // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 45. – Ст. 397 [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>
58. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII // Офіційний вісник України. – 2014. – № 87. – Ст. 2471 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page>
59. Про Раду національної безпеки і оборони України: Закон України від 5 березня 1998 року № 183/98-ВР (в редакції від 31 грудня 2014 року) // Офіційний вісник України. – 1998. – № 13. – 18 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/183/98-vp/card6#Public>
60. Про Рахункову палату: Закон України від 11 липня 1996 року № 315/96-ВР в редакції від 19 квітня 2014 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/315/96-%D0%B2%D1%80>

61. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10 лютого 2010 року № 1861–VI // Офіційний вісник України. – 2010. – № 12. – Ст. 565. – 9 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17>
62. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 року // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 25. – Ст. 28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/987-12>
63. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року. № 2790–XII (в ред. Закону України від 1 травня 2016 року № 2328–III) // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – Ст. 17 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2790-12>
64. Про столицю України – місто-герой Київ: Закон України від 15 січня 1999 року № 401–XIV (в ред. Закону України від 1 січня 2011 року № 2457–17) // Офіційний вісник України. – 1999. – № 4 – С. 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/401-14>
65. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402–VIII // Офіційний вісник України. – 2016. – № 56/1. – Ст. 1935 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1402-19/para1589#n1589>
66. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України від 23 грудня 1997 р. № 776/97–ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 20. – Ст. 99 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/776/97-%D0%B2%D1%80>
67. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17 березня 2011 року // Офіційний вісник України. – 2011. – № 27 – Ст. 1123 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
68. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30 червня 2004 року № 1932–IV в редакції від 1 січня 2022 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 36. – Ст. 448. – 1416 с [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1932-15>
69. Про утворення та ліквідацію районів: Постанова Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807- IX // Офіційний вісник України. - 2020. - № 59. – Ст. 1851.
70. Про затвердження Національної стратегії у сфері прав людини: Указ Президента України від 25 серпня 2015 року № 501/2015 // Офіційний вісник України. – 2015. – № 20. – Ст. 1203.
71. <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1140-18>

Основні рекомендовані джерела інформації:

72. Конституційне право України: Академічний курс: Підруч.: У 2 т. – Т.1/ За ред. В.Ф.Погорілка. – К.: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2006. – 544 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studies.in.ua/pogorilko-v-f-fedorenko-v-l-konstytuciyne-pravo-ukrainy.html>
73. Конституційне право України: підручник / [Т. М. Слінько, Л. І. Летнянчин, Ф. В. Веніславський та ін.]; за заг. ред. Т. М. Слінько. – Харків: Право, 2021. – 592 с.
74. Конституційне право України: підручник: [11-те вид., присвяч. 30-й річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет»] / Ужгородський національний університет, Юридичний факультет, Кафедра конституційного права та порівняльного правознавства. – Ужгород: РІК-У, – 2023. – 536 с.
75. Совгіря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2021. – 556 с.
76. Федоренко В.Л. Конституційне право України: підруч. / До 20-ої річниці Конституції України та 25-ої річниці незалежності України / В. Л. Федоренко. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. – 616 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

77. **Ave, Ukraina!** Декларація про державний суверенітет України. Тритомний монолог-діалог з двоєдиною Україною. Від Декларації про державний суверенітет України до Акту проголошення незалежності України. – вид. 2-ге, випр. і доп. – К.: Освіта України, 2011; Т. 1–2. – 1432 с.; Т. 2–3. – 1296 с.
78. Виборчий кодекс України. Книга перша. Загальна частина. Науково-практичний коментар / за ред. Ю. Б.Ключковського. – Київ: К.І.С., 2021. – 768 с.
79. Гришук О.В. Конституційні цінності: філософські та судові аспекти. Монографія. Вид. 2-е доопр. і доп. – Київ: Ваіте, 2020. – 530 с.
80. Застосування судами Конституції України: доктрина і практика / О. Ю. Водянніков, О. В. Гришук, В. В. Лемак, Д. Г. Михайленко, О. В. Совгіря [та ін.]; упоряд.: А.А. Єсеров, Д.С.Терлецький. – Київ: ВАІТЕ, 2022. – 603 с.
81. Ключковський Ю. Б. Виборчий процес: правова природа і суб'єктний аспект/ Ю.Б. Крючковський // Право України. – 2014. – № 7. – С. 157-166.
82. Ключковський Ю. Б. Виборчі системи та українське виборче законодавство: монографія / Ю. Б. Ключковський. – К.: Час Друку, 2011. – 132 с
83. Ключковський Ю.Б. Принципи виборчого права: доктринальне розуміння, стан та перспективи законодавчої реалізації в Україні: монографія. – Київ: Ваіте, 2018. – 908 с.
84. Ключковський Ю. Б. Референдум у системі державного режиму представницької демократії // Право України. – 2019. – № 10. – С. 95-112. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://rd.ua/storage/attachments/9782.pdf>

85. Козюбра М.І. Основні цінності європейського конституціоналізму та їх втілення в Конституції України: досягнення і виклики // Збірник матеріалів і тез науково-практичних заходів конституційного тижня: [з нагоди 25-ї річниці Конституції України] / Конституційний Суд України, Європейська Комісія «За демократію через право» (Венеційська Комісія), Національна академія правових наук України. – Київ: Ваіте, 2021. – Ч. 2. – С.128-133.
86. Колісник В. Конституція, її історичний вимір та сучасні виклики і загрози на тлі історичних паралелей. Конституція і конституційні зміни в Україні: збірник, присвячений пам'яті Віктори Мусіяки / Цент Разумкова, відп. Ред. А. Рачок, Ю. Якименко; упоряд. П. Стецюк. – Київ: Заповіт, 2020. – С. 70-81.
87. Конституційне право: підручник / за заг. ред. М.І. Козюбри. / Ю.Г. Барабаш, О.М. Бориславська, В.М. Венгер, М.І. Козюбра, А.А. Мелешевич. – К.: Ваіте, 2021. – 528 с.
88. Конституційне право: підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ; за заг. ред. О. С. Бакумова, Т. І. Гудзь, М. І. Марчука; [О. С. Бакумов, Л. Д. Варунц, Т. І. Гудзь та ін.]; передм. М. І. Марчука. – Харків, 2019. – 484 с.
89. Конституційне право: навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.] ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «Одес. юрид. академія». – Одеса : Фенікс, 2023. – 584 с.
90. Конституція України. Науково-практичний коментар / редкол.: В. Я. Тацій (голова редкол.), О. В. Петришин (відп. секретар), Ю. Г. Барабаш та ін. : Нац. акад. прав. наук України. – 2-ге вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2011. – 1128 с.
91. Лаврик Г. Політико-правовий порядок в Україні: свобода, досягнення дієвості верховенства права, правосуддя? // Деокупація. Юридичний фронт [Електронне видання]: матеріали Міжнародного експертного круглого столу (Київ, 18 березня 2022 р.) 2022. – С. 158-161.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://knute.edu.ua/blog/read/?pid=43880&uk>
92. Лемак В. В. Петришин О. В. Конституційна скарга в Україні: проблеми механізму впровадження / В.В. Лемак, О.В. Петришин // Вісник Національної академії правових наук України. – 2017. – № 1 (89) – С. 79-88.
93. Мірило правовладдя. Дослідження № 711/2013. Ухвалено Європейською Комісією «За демократію через право» (Венеційська Комісія) на 106-му пленарному засіданні (Венеція, 11-12 березня 2016 року) // Неофіційний переклад з англійської Сергія Головатого. Переклад виконано на замовлення Програми Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) реформування сектору юстиції «Нове правосуддя» – Верстка: ТОВ «Компанія «ВАІТЕ», 2017. – 163 с.
94. Остапенко П. Атлас адміністративно-територіального устрою України. Новий районний поділ та територіальні громади: 2020 / Видання друге / Павло Остапенко, Роман Перхалюк, Олександр Бончковський, Станіслав Остапенко – Київ. – 2020. – 56 с.
95. Різник С.В. Конституційність нормативних актів: сутність, методологія оцінювання та система забезпечення в Україні. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2020. – 542 с.
96. Розвиток форм безпосередньої демократії в Україні: аналіз доцільності та перспектив застосування: аналіт. доп. / [Павленко І. А., Даниляк О. О., Макаров Г. В., Руденко А. В.]. – Київ: НІСД, 2019. – 65 с.
97. Савчин М. Конституційна юстиція та забезпечення конституційного порядку: 2005-2020. – Ужгород: Вид-во «РІК-У», 2020. – 384 с.
98. Селіванов А.О. Конституційне правосуддя в Україні [Текст]: (автор. спецкурс): навч.-метод. посіб. / А. О. Селіванов. – 4-те вид. зі змін. та допов. – Харків: Київ: Логос, 2021. – 106 с.
99. Софінська І. Позбавлення громадянства: дилема чи проблема-феномен? Юридичний журнал «Право України». – 2023. – № 3. – С. 72-86.
100. Стецюк П. Забезпечення незворотності європейського та євроатлантичного курсу України (конституційно-правові аспекти)/ USAID, Центр Разумкова, 2023. – 13 с.
101. Сучасний унітаризм: доктрина і практика: монографія. До 30-річчя незалежності України/ Ю.С. Шемшученко, О.В.Скрипнюк, О.В. Батанов та ін.; від. ред. Ю.С.Шемшученко. – Київ: Вид-во «Юридична думка», 2021. – 514 с.
102. Федоренко В. Л. Конституційні права і свободи людини та їх гарантування й захист в Україні: монографія. – Київ, 2020. – 138 с.
103. Юркевич І., Романів А. Чергові повоєнні парламентські та президентські вибори в Україні: організаційні питання та виклики для демократії. // Український часопис конституційного права. – 2023. – № 1. – С. 24-35.
104. Яковлев А. А. Конституційний процес в Україні: теоретичні і практичні аспекти реалізації: дис. ... д-ра юрид. наук [12.00.02] / Національний університет «Острозька академія», Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого. – Харків, 2021. – 436 с.
105. Halyna Lavryk, Vita Sarapyn and Dmytro Selihov 'Arbitrariness Prevention in the Context of Achieving the Efficiency of the Rules of Law' 2023 1(18) Access to Justice in Eastern Europe 54-68. URL: <https://doi.org/10.33327/AJEE-18-6.1-a000102>

Програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни «Конституційне право України»

1. Конституційне право України : завдання для аудиторного тестування студентів денної та заочної форми навчання / Г. В. Лаврик [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://10.0.0.34/>
2. Конституційне право України: Дистанційний курс з дисципліни для студентів спеціальності 081 «Право» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://el.puet.edu.ua/course/view.php?id=429>

Пошукові та інформаційні системи Інтернет

1. Google : Пошукова системи Інтернет. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://www.google.com.ua/>

Офіційні веб-сайти органів державної влади України

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт/ – Режим доступу до електронних документів: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index//>
2. Президент України : офіційне інтернет-представництво. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.president.gov.ua/>
3. Урядовий портал : єдиний веб-портал виконавчої влади України. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Міністерство соціальної політики України: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.mlsp.gov.ua/labour/control/uk/index>
5. Державна служба зайнятості: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>
6. Національна служба посередництва і примирення: офіційний сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.nspp.gov.ua/>
7. Офіційний український державний сайт «Децентралізація влади». – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://decentralization.gov.ua>

Пошукові правові системи

1. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт: Законодавство України. – Режим доступу до електронних документів: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/index/>
2. Верховна Рада України: офіційний веб-сайт: Законотворча діяльність Верховної Ради України: Законопроекти: Пошук за реквізитами. – Режим доступу до електронних документів: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2.
3. Президент України: офіційне інтернет-представництво: Офіційні документи. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.president.gov.ua/documents/>
4. Урядовий портал: єдиний веб-портал виконавчої влади України: Нормативно-правова база: База документів: Пошук документів за реквізитами. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/search>
5. Офіційний вісник України: Єдине повне офіційне періодичне видання нормативно-правових актів України. – Режим доступу до електронних документів : <http://ovu.com.ua/>
6. Мега-НаУ: професійна юридична система: НаУ-Online: Нормативно-правові документи. – Режим доступу до електронних документів: <http://zakon.nau.ua/>

Бібліотечно-бібліографічні ресурси

1. Верховна Рада України : офіційний веб-сайт/: Бібліотечно-бібліографічні ресурси : Бібліографічний моніторинг. – Режим доступу до електронних документів: <http://portal.rada.gov.ua/rada/control/uk/index>
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Інтернет-сторінка. – Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : Система каталогів і картотек. – Режим доступу до електронних документів: http://www.nbuv.gov.ua/db/library_db.html
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: пошукова система сайту: Система каталогів і картотек: Каталог книжкових видань : Пошук у електронному каталозі. – Режим доступу до електронних документів : <http://www.nbuv.gov.ua/db/opac.html>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: пошукова система сайту: Система каталогів і картотек: Електронний фонд (тематичні та видові зібрання публікацій): Електронна бібліотека авторефератів дисертацій: Пошук у електронній бібліотеці авторефератів дисертацій. – Режим доступу до електронних документів: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>
6. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://www.nplu.org.ua/resources/resources.htm>
7. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт: Політематична база даних статей з періодичних видань. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://analytic.nplu.org/>
8. Національна парламентська бібліотека України: веб-сайт: Каталог статей зі збірників наукових праць. – Режим доступу до електронних ресурсів : <http://stt.nplu.org/>
9. Бібліотека Полтавського університету економіки і торгівлі : веб-сайт. – Режим доступу до електронних ресурсів: http://lib.uccu.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=15&Itemid=36

10. Сайт «Український часопис конституційного права». – Режим доступу до електронних ресурсів: <http://constjournal.com/> 26

11. Сайт Конституціоналіст. – Режим доступу до електронних ресурсів: <https://constitutionalist.com.ua>

Політики вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти.

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvithnogo-proczesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності.

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Кодекс академічної доброчесності професорсько-викладацького складу, здобувачів освіти та співробітників спеціальності 081 Право. URL: <http://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/12/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-profesorskogo-vykladaczko-skladu-zdobuvachiv-osvity-ta-spivrobitnykiv-speczialnosti-081-pravo.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidstr.pdf

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyialnosti/>

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-5): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (5 балів); тестування (- балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (5 балів); поточна модульна робота (6 балів)	16
Модуль 2 (теми 6-17): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (12 балів); тестування (- балів); виконання завдань, передбачених	34

планом самостійної роботи (12 балів); поточна модульна робота (10 балів)	
Модуль 3 (теми 18-20): обговорення теоретичного питання на семінарському занятті (3 бали); тестування (- балів); виконання завдань, передбачених планом самостійної роботи (3 бали); поточна модульна робота (10 балів)	10
Екзамен	40
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни